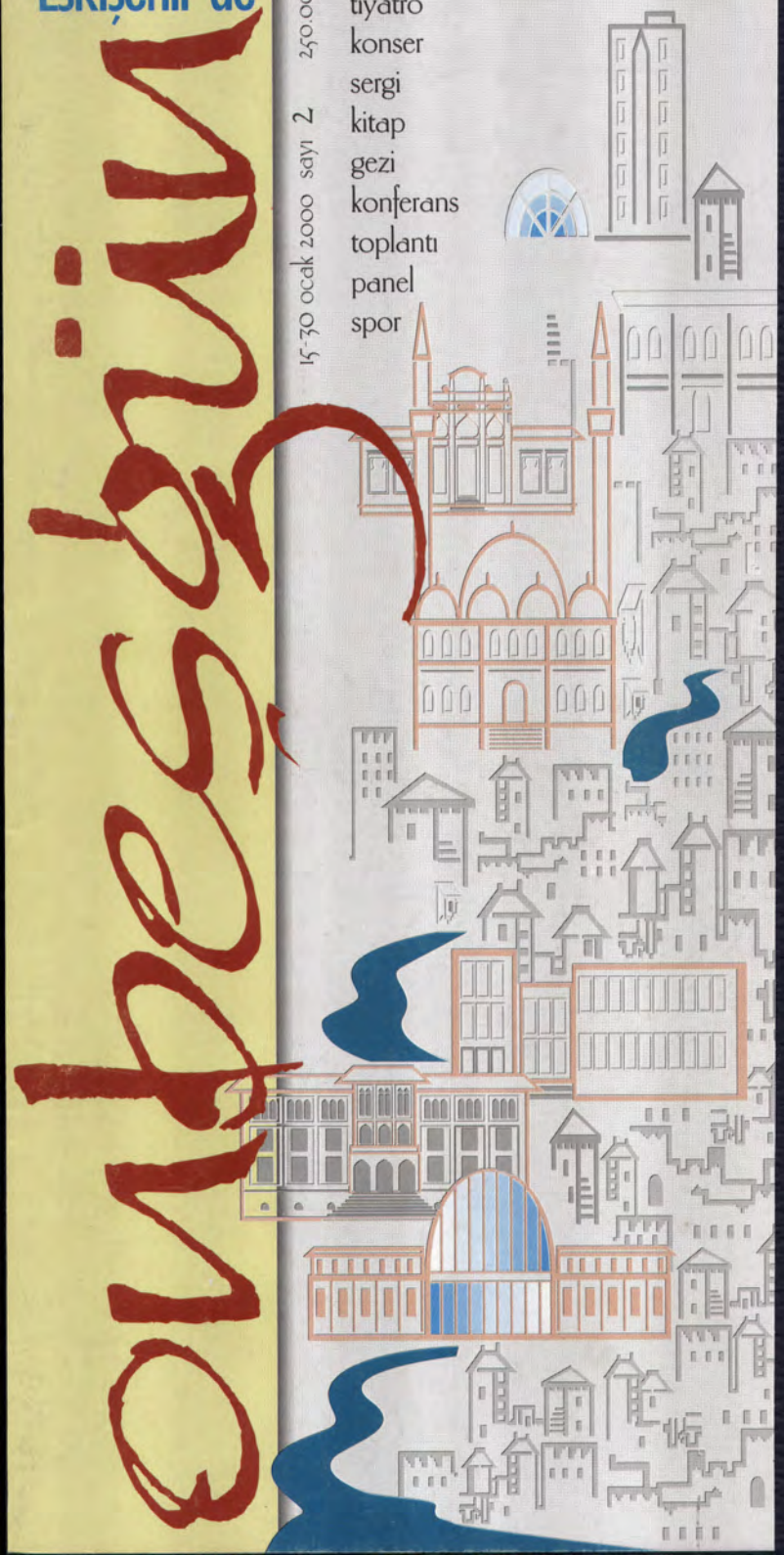
Eskişehir'de onbeşgün

15-30 ocak 2000 sayı 2 250.000.TL.

sinema
tiyatro
konser
sergi
kitap
gezi
konferans
toplantı
panel
spor

3. pano. Bu sayfa küçük duyurulara ve ilanlara yer veriyoruz. Bu konuyla ilgili olarak bize ulaşabilirsiniz. **4.** Kemal Uludağ, "eskişehir şehir mi? kent mi?" sorusuna yanıt arıyor. Bu sayıda sayfa konusunda zorlandık. Kent rehberini tek sayfa olarak **6.** sayfaya almak zorunda kaldık. **7.** sayfa **Ergin Biroğul'un Anısına**. **8.** kentin değişen yüzü. **10.** Kent etkinlik takvimi "ajanda", bu kez on iki sayfa. Çağrımızı tekrarlıyoruz: Kurum ya da kişi olarak, toplumu ilgilendiren her konudaki etkinliklerinizi lütfen bize ulaştırınız. Böylece etkinlilerinize katılım daha da artacaktır. **22.** sinema. **24.** kitap. **26.** Ahmet Cemal, "...sanata yoğun ilgi göstermek, sanatsız olmamak, Eskişehirli olmanın doğal bir niteliğine dönüşmeli..." diye bitiriyor, "kent ve sanat" yazısını. **27.** "Hafriyat" sürüyor. **28.** Ertuğrul Algan "hemen şurası, odunpazarı..." diyor! Haklı. Burnumuzun dibi... **31.** Attila Yakşi'nin karikatüründeki duvar ve **32.** Ozan Tekin'in "Karagünlük"ündeki sarı mikrop düşündürücü...

Evet.
İkinci sayımızın sayfalarında bunlar yer alıyor.
İlk sayımızı, koşulları görebilmek açısından Tanıtım Sayısı olarak ve ücretsiz yayınladık.
Aldığımız eleştirilerin içinde ortak bir düşünce yer alıyor: çok fazla reklam var.
Böyle bir yayını maliyet unsurlarını gözönüne alarak fiyatlandırdığımızda ortaya, Eskişehir koşullarında oldukça yüksek bir rakam çıkmaktadır. En uygun koşullarda müşteriye ulaşabilmenin tek yolu da reklam almak.
Gelen tepkilerin bir başka ortak noktası da şu: böyle bir yayına ihtiyaç vardı.
Bu iki noktadan hareketle, dergimizin fiyatını belirledik: 250.000.TL.
Bundan böyle dergimize abone yoluyla ve belirlenecek satış noktalarından ulaşabileceksiniz. Abone koşulları ve dağıtım noktaları bu sayfada duyurulmaktadır.
Ahmet Cemal'in çağrısını tekralıyoruz: ...sanatsız olmamak, Eskişehirli olmanın doğal bir niteliğine dönüşmeli.

merhaba

Bu sayımızda bize yardımcı olan, ürünleriyle sayfalarımıza katılan, reklamlarıyla destek veren tüm kişi ve kuruluşlara teşekkür ediyoruz.

ABONE KOŞULLARI

Abone olmak için Koçbank Eskişehir Şubesi 16795865 Nolu hesaba Abone ücretini yatırdıktan sonra Banka Dekontu ve dergi içinde bulunan Abone Formunu doldurup adresimize posta ile gönderiniz.

3 aylık 1.500.000. TL
6 aylık 3.000.000. TL

DAĞITIM YERLERİ

Kibele Sanat Merkezi
İnsancıl Kitap Evi
Kelepir Kitap Evi
Taranta Babu Kültür Merkezi

Dergi ile her konuda iletişim için **230 12 62** nolu telefonu arayabilirsiniz.

Sahibi
Y. Osman Kocabaş

Genel Yayın Yönetmeni
M. İlkin Tekhan

Genel Koordinatör-Sanat Danışmanı
Yrd. Doç. Kemal Uludağ

Yayın Koordinatörü
Özgür Topyıldız

Haber - Araştırma
Emre Kulcanay - Ozan Tekin

Baskı Hazırlık Mitos Grafik Tasarım
Baskı Ülkü Ofset-234 86 64
Film Çözüm Grafik

Çilek Sanat Atölyesi
Zübeyde Hanım Caddesi 56 A
Tel: 230 12 62 Eskişehir
e-mail:es15gun@hotmail.com

Dergide yayınlanan yazıların sorumlulukları, yazarlarına aittir.

eskişehir şehir mi? kent mi?

Kemal ULUDAĞ*

Bu başlığı her okuyanın kafasında oluşan "bu ne biçim başlık" tepkisini ve bunun yansıması olan yüzündeki ifadeyi görür gibiyim...

Tepki göstermekte haksız değilsiniz. Bu başlık genel bilgilerimiz açısından aykırı görünmektedir. Çünkü, sözlüklerde ve ansiklopedilerde şehir ve kent sözcükleri eş anlam olarak karşımıza çıkar.

Aynı anlama sahip olan şehir ve kent sözcüklerinden hareketle genel bir tanım yapılırsa; insanların barınma ve çalışma gereksinimlerini giderdiği konut ve binaların, özel ve kamusal ortak kullanım mekanlarının yeraldığı, üretimin tarım dışı alanda yoğunlaştığı, işbölümü ve örgütleşmenin sağlandığı, büyük yerleşim merkezleri denebilir. Şehri - kenti köyden ayıran, büyüklük ve nüfus, yani sayısal fark değil, ekonomik - sosyal ve kültürel faaliyetlerin yoğunluğu ve karmaşıklığıdır.

Terminolojik açıdan aynı anlam ve kapsama sahip olan ya da aynı anlam ve kapsama sahipmiş gibi sunulan şehir ve kent aynı şey midir?

Bazı düşünür - aydınların bu iki sözcüğü farklı anlam ve kapsamda kullandığı dikkati çekmektedir.

Bilge Karasu, metinlerinde kent ve şehir sözcüklerini ayrı anlamlarda kullanırdı. Kendi adıma, bu ayrımı içtenlekle benimsediğim için burada da vurgulamak istedim. Kısaca şehir, bir tarihi süreç içerir, bir geçmişi vardır. Bir metropoldür. Kent ise yeni bir kuruluştur. Örneğin, İstanbul şehirdir, Ankara ise kent.[1]

Yukarıdaki yaklaşımlarla şehir ve kentin aynı anlama gelmediği farklı olgular olduğu kuşku götürmez. O zaman şehir ve kenti bu açıdan yeniden tanımlamak gerekiyor:

Şehir, tarihi bir geçmişi olan ve bu tarihi sürecin göstergelerini barındıran, başka bir ifadeyle kültürel ve sanatsal anlamda geçmişini taşıyan, yaşayan ve yaşatan, günün koşullarına da yanıt verebilen yerleşim ve yaşam alanı olarak tanımlanabilir. Kent ise, endüstrileşme ile birlikte ortaya çıkmış yeni yerleşim alanı anlayışıyla kurulmuş, eskiliğini (varsa eğer) silmiş, izlerini yitirmiş yerlerdir.

Yukarıdaki şehir tanımını temel alırsak, şehir bugün sadece gezilecek-görülecek antik veya tarihi yerleşim alanları gibi algılanmamalıdır. Bu tür mekanlar sadece tarihi eser kapsamındaki mekanlardır. Şehir kavramında tarihi bir geçmiş ve kimlik aranmaktadır. Fakat yaşayan, başka bir ifade ile çağdaş ve çağcıl anlamda bugünün bir parçası olabilmiş, çağdaş yaşama görsel ya da fonksiyonel olarak katılabilen bir tarihsel kimlik ve doku kastedilmektedir.

Bu anlamda bir şehirden sözedebilmemiz için önkoşul, tarihi bir kimliğe sahip olmasıdır, fakat bunun yetmediği de ortadadır. Bu önkoşulla birlikte sahip olunan tarihi kimliğe öncelikle sahip çıkmak, sonra da çağdaş yaşamın bir parçası haline getirmek gerekir.

Yaşadığımız yerleşim merkezi olan Eskişehir sözü edilen ön koşula, yani tarihi sürece ve bu tarihi sürecin ürünlerine, başka bir ifadeyle tarihi kimliğe ve dokuya fazlasıyla sahip. Fakat hem Türkiye hem de Eskişehir'de bu tarihi kimliğe ve dokuya sahip çıkıldığı, korunduğu söylenemez. Tarih ve kültür politikaları bırakın sahip çıkmayı-korumayı, yok etme üzerine kurulu gibidir.

Tarihi kimliğe ve dokuya sahip çıkma, öncelikle kültürlü-bilinçli bir kafa, sonra da çıkar çevrelerine karşı savaşabilecek cesaret ve güce sahip bir yürek istemektedir. İşte bu niteliklere sahip olan bir şehirli ya da şehirliler yaşadığı mekanı şehir kılabilir.

Bu saptamadan hareket ederek Eskişehir için 'şehir' kavramı ne kadar uyabilir?

Peki Eskişehir'e 'kent' kavramı açısından bakarsak durum nedir? Daha önce değinilen kent kavramını biraz daha açarsak; endüstrileşmeyle ortaya çıkmış yeni yerleşim alanı anlayışıyla kurulmuş çağımızın yeni yerleşim alanlarıdır. Kent çağın koşullarını ve yaşama biçimlerini karşılamak amacıyla biçimlenmiş bir yerleşim alanıdır. Bu tanımları biraz daha somutlaştırırsak, yaşadığımız teknoloji, bilim ve iletişim çağında, bu çağın yaşama koşullarına yaşama cevap verecek modern yapılanmayı ve işlevlerini yerine getirebilen yerleşim alanı kenttir. Alt ve üst yapı sorunlarının çağdaş bir şekilde çözümlendiği, metro gibi çağdaş toplu taşıma olanaklarının sağlandığı, ekonomik, kültürel ve sanatsal ihtiyaçların niteliksel ve niceliksel olarak giderildiği, depreme karşı gerekli önlemlerin alındığı ve buna bağlı olarak imarın gerçekleştirildiği bir yerleşim alanı kent kavramına oturabilir.

Kent, uygarlık diye adlandırdığımız bir örgütlenme aşamasına varabilmiş ana toplumsal yerleşme birimidir.[2]

Bu açıdan da Eskişehir için 'kent' kavramı ne kadar uyabilir?

"Eskişehir şehir mi? Kent mi?" sorusuna verilecek cevap, bir yerleşim merkezini adlandırma-niteleme sorunu olarak görülmemeli. Çünkü bu soruya verilecek cevap, bir hedef belirleme ve bu yönde yaşadığımız yerleşim alanını-Eskişehir'i oluşturma, biçimlendirme sorumluluğunu üstlenme anlamına gelir, gelmelidir.

---

*Yard. Doç. Kemal Uludağ, A.Ü. Güz. San. Fakültesi Öğr. Üyesi.

1. Sıtkı M. Erinç, Sanatın Boyutları, Çınar Yay., İstanbul, 1998, s.116.
2. M. Sözen - Ü. Tanyeli, Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1986, s.128.